



Николай Райнов
Хитрият шивач

Имало една горделива и хитра царска дъщеря. Тя била решила да се омъжи за оногова, който излезе по-умен от нея. На всекиго от ония, които идвали да я искат, тя задавала гатанки, но никоой не бил успявал да ги отгатне. А условието било опасно: отгатне ли някой гатанките, ще се ожени за княгинята; не успее ли, ще му отсекаат главата.

Много царски синове идвали, не слолучвали и загивали. Минало време, момците постепенно спрели да идват. Веднъж се явили в двореца трима млади шивачи – да си опитат щастието. Най-младият от тях не бил голям майстор в занаята си, та другите двама му казали да си остане в къщи.

– Тебе те не бива за шивач – рекли му те, – та гатанки ли ще разгатваш? В тая работа се иска ум, а ти не можеш една дреха да скроиш.

Но той все пак тръгнал с тях.

Когато влезли в двореца, княгинята им рекла:

– Имам на главата си два вида косми: познаяте от какъв цвят са!

Първият ѝ погледнал косата и рекъл:

– Черни и бели.

– Не позна – казала тя. Вторият рекъл:

– Руси и кестеняви.

– И ти не позна. Най-малкият казал:

– Златисти и сребристи.

– Вярно е – рекла царската дъщеря. Сетне им задала втора гатанка:

– Отгоре синьо, отдолу синьо, в средата сребърно: що е то? Първият рекъл:

– Ножици.

– Защо? – попитала княгинята.

– Отгоре син плат, отдолу син плат, а в средата сребърни ножици.

– Не позна – рекла тя. Вторият помислил, па казал:

– Ютия.

– Защо?

– Отгоре синя покривка, отдолу синя дреха, в средата сребърна ютия.

– И ти не позна. Най-младият рекъл тогава:

– Ясно небе над езеро, а в езерото – мряна риба.

– Позна – казала княгинята. След това им задала още една гатанка:

– Двама плачат, двама се смеят: кои са те? Първият шивач мислил, мислил, па рекъл:

– Очи и уста.

– Защо?

– Защото двете очи плачат, а двете устни се смеят.

– Не позна. Вторият рекъл:

– Колелата на колата.

– Защо?

– Двете предни колела скърцат, като че ли плачат, а двете задни – като че ли се смеят.

– И ти не позна.

Тогава се обадил третият шивач.

– Двамата, които плачат – рекъл той, – са тия двама мои другари, защото ще им вземат главите. А двамата, които се смеят, сме ние с княгинята, защото ще се оженим.

– Наполовина позна, наполовина не си – рекла царската дъщеря. – За тия двама позна: те наистина ще плачат. Но за другите, които се смеят, не си, защото още се не знае дали ти ще се ожениш за мене.

При тия думи тя дала знак на стражите да изведат двамата неуспели шивачи и да ги затворят. След това рекла на третия:

– Понеже сполучи само наполовина да разгатнеш третата гатанка, тая нощ ще прекараш в обора при мечката, която говори, да се надхитрят с нея. Ако останеш жив, ще се омъжа за тебе.

– Бива – рекъл той.

Княгинята нямала право да постъпи така, понеже шивачът разгатнал както трябва и трите гатанки. Но тя направила това, за да се отърве от него: никак не ѝ се искало да узнаят хората, че някакъв си шивач е излязъл по-умен от нея.

Отвели шивача в обора и го заключили.

Щом влязъл, една голяма мечка се хвърлила върху него.

– Стой, стой! – рекъл ѝ той. – Къде се намираш? Аз ти ида на гости. Тъй ли се посреща гостенин? Кротко ми подай ръка, па речи: „Добре дошъл.“

Мечката се смутила и му подала ръка.

– Ха тъй! – казал той. – Сега разбирам, че си умна мечка. Умният винаги гледа да научи нещо ново.

При тия думи мечката се зарадвала. А шивачът извадил от единия си джоб лешници и почнал да ги чупи със зъби и да яде. Мечката го загледала. И на нея се прияли лешници.

– Искаш ли да ти дам? – попитал шивачът. – Само че им са много твърди черупките, та всеки не може да ги чупи.

И той бръкнал в другия си джоб, извадил шепа обли камъчета и ги дал на мечката. Тя турила няколко в устата си, но – колкото и да

натискала със зъби – все не успявала да ги счупи.

– Не бива тъй – рекъл шивачът. – Един по един, един по един, а не по цяла шепа наведнъж. Ти гледай мене как ги чупя. Дай един лешник да ти покажа.

Мечката му дала едно камъче и той го турил в устата си под небцето, а между зъбите сложил лешник. „Прас!“ – счупил го и го дал на мечката, па рекъл:

– И ти прави тъй!

– Това изглежда лесно – казала мечката. – Чакай да опитам.

Но колкото и да опитвала, все не можела да счупи камъчетата.

А шивачът в това време изял лешниците и взел от прозореца една цигулка, па засвирил. Щом чула свирнята, мечката се изправила на задните си нозе и почнала да играе.

Играла, играла, па запитала:

– Лесно ли е да се науча да свиря на това нещо?

– Много е лесно – рекъл шивачът, – и децата могат да се научат. Гледай тук! Вземаш цигулката с лявата ръка, натискаш струните, а с дясната теглиш лъка. Това е то!

– Я дай да се опитам. Много ми се иска да се науча. Тогава ще мога сама да си свиря, сама да си играя. Ще ми покажеш ли?

– Може, може. Взemi цигулката!

Мечката я взела под мишница, но – нали пръстите ѝ са наредени един до друг – не можела да я улови, както правел шивачът. Още помалко можела да хване лъка.

– Знаеш ли къде е мъчнотията? – казал шивачът. – Много ти са дълги ноктите. С такива нокти се не свири. Дай да ги отрежа.

В обора имало една дърводелска стегалка. Шивачът накарал мечката да си сложи лапите между двете половини на стегалката, па завъртял дръжката, че стиснал хубаво нозете на мечката.

– Чакай сега да намеря ножици! – рекъл той, па се обърнал, легнал в един кът и заспал.

Мечката чакала, чакала, па почнала да реве. А шивачът се обадил в просъница:

– Стой мирно де! Не виждаш ли, че търся ножиците!

На сутринта княгинята влязла в обора. Тя била уверена, че мечката е разкъсала момъка. Когато видяла, че той спи в къта, а мечката реве със стиснати лапи, казала си на ума:

„Тоя момък е наистина много умен. С него ще живея добре.“

Шивачът станал. Пригответи колесница – да откара младоженците

в църквата, дето щели да ги венчават. Момъкът помолил княгинята да подари живота на неговите другари и тя се съгласила.

Но шивачите били страшни завистници. Те отишли в обора, та освободили мечката и тя се затичала след колесницата – да си отмъсти на момъка. Княгинята я видяла и рекла на шивача:

– Я виж! Мечката тича подире ни! Изгубени сме...

Тогава момъкът се обърнал на седалото, подал си нозете из прозорчето на колесницата и викнал:

– Мецо! Виждаш ли стегалката? Ако се не махнеш, и четирите ти крака ще преципна!

Като чула това, мечката се обърнала, та побягнала. Пред обора стояли още двамата шивачи. Тя си помислила, че те нарочно са я пратили след оногова да й стегне и четирите крака. Хвърлила се върху тях, та ги разкъсала.

А шивачът се оженил за царската дъщеря и заживял щастливо.

КРАЙ

© Николай Райнов

Сканиране, разпознаване и редакция: unicode, 2008

Публикация:

Николай Райнов. Приказки от цял свят

Второ издание

Съставителство и редакция: Богомил Райнов

Литературна група V. Тематичен номер 2587

Редактор на издателството ЛИЛИЯ ИЛИЕВА

Художник ЛЮБЕН ЗИДАРОВ

Художник-редактор ВАСИЛ ЙОНЧЕВ

Макет и технически редактор ТОМА СТАНКУЛОВ

Коректор НАТАЛИЯ КАЦАРОВА

Дадена за набор 18. III. 1972 г. Подписана за печат 30. IX. 1972 г. Излязла от печат 20.

XII. 1974 г. Формат 58×84/18 Печатни коли 44,50. Издателски коли 36,93. Тираж

50,125. Цена 3,60 лв.

Издателство „Народна култура“ – София, 1974

ДПК „Димитър Благоев“ – София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4857>]